

Die kerkgebou van die Ned. Herv. of Gerf. Gemeente van Pretoria op die hoek van Bosman- (vroëer Koch) en Vermeulenstraat, ontwerp deur Klaas van Rysse Jr. en J. B. Wyers en opgerig kort na die Tweede Vryheidsoorlog.

word dat daar teen die einde van die tagtiger en aan die begin van die negentiger jare, 'n geweldige opbloei van die boubedryf aan die Rand en in Pretoria plaasgevind het. In hierdie tydperk van sy samewerking met Vixseboxse, en ook toe hy voltyds in diens van die Departement van Publieke Werke was, het Van Rysse 'n hele aantal imposante private en openbare geboue ontwerp, afgesien van sy werksame en skeppende aandeel in die bedrywighede van die Departement van Publieke Werke. In hierdie verband kan genoem word die Z.A.S.M.-huis vir mnr. Middelberg, die Hoofbestuurder van die Z.A.S.M., op die hoek van Markt- (Paul Kruger-) en Jacob Maréstraat, tans in gebruik van die Departement van Naturelle Sake; 'n pawiljoen vir die Suid-Afrikaanse Republiek op die Wêreldtentoonstelling in Antwerpe in 1894; en 'n woonhuis vir mnr. P. W. T. Bell, Direkteur van die Staatsdrukkery, op die terrein van die Pretoriase Tegnieke Kollege. Tenslotte kan nog verwys word na „Parkzicht” op die hoek van Jacob Maré- en Van der Waltstraat, ongetwyfeld een van Van Rysse se mees geslaagde ontwerpe. „Parkzicht” is destyds ontwerp as 'n woonhuis in die Vlaams-Renaissance-styl vir adv. Fred. Kleyn. Indertyd was die huis algemeen beskou as een van die sierlikste wonings in die destydse spogwoonbuurt van Pretoria. 'n Interessante ontwerp wat Van Rysse vir 'n nuwe amptelike presidentswoning gemaak het, het ongelukkig nooit in uitvoering gekom nie (Vgl. Eufealbum van Pretoria, bl. 63 vir tekening van huis.).

Dit is egter veral op die gebied van die kerkboukuns dat Klaas Van Rysse hom besonder verdienstelik gemaak het. Hy het naamlik die huidige kerkgebou van die Gereformeerde Gemeente van Pretoria ontwerp, sowel as die kerkgebou op die terrein van die Melaatse Inrigting op Wesfort naby Pretoria. In medewerking met wyle J. B. Wyers, was hy ook verantwoordelik vir die ontwerp van die „Bosmanstraatse Grootkerk.”

TERUG NA NEDERLAND.

In Pretoria het Van Rysse in 1887 Erf Nr. 347 in Kerkstraat-Wes gekoop en daar het hy en sy gesin gewoon tot met hulle vertrek na Nederland. In 1888 is die erf oorgeplaas op die naam van mev. Van Rysse en eers geruime tyd na haar dood is hierdie erf en 'n ander een in Arcadia verkoop en haar boedelsake afgesluit.

Vanaf sy aankoms in Pretoria het Van Rysse 'n aktiewe en leidende aandeel geneem in die gemeentelike bedrywighede van die Gereformeerde Gemeente van Pretoria. Mettertyd het hy vir 'n geruime tyd as Skriba van daardie Gemeente opgetree. Die Tweede Vryheidsoorlog het ongelukkig 'n einde gemaak aan die nuttige openbare loopbaan van Klaas van Rysse in die Republiek. Nadat hy 'n aktiewe aandeel geneem het in die Boere se heroïese stryd, het hy en sy gesin na Nederland teruggekeer en hulle vir goed in hulle geboorteland gaan vestig. Mev. van Rysse is in 1921 oorlede, terwyl haar eggenote eers geruime tyd daarna op 'n betreklik hoë leeftyd

oorlede is. Albei is oorlede in die dorpie Velp, waar hulle ook begrawe lê. Uit die huwelik van Van Rysse en mev. Hartgerink-Brummelkamp is daar geen kinders gebore nie.

Klaas van Rysse Jr. is een van 'n groot aantal Nederlanders wat deur Pretorianers steeds in dankbare herinnering gehou behoort te word. Mag die dag spoedig aanbreek dat Van Rysse se naam aan een of ander belangrike straat, park of openbare gebou gegee sal word.

— H. M. REX.

A PERILOUS MISSION

FROM Christmas Day 1880 to deep into the New Year Imperial troops in Pretoria were closely beset by Boer forces based on an encircling ring of laagers and „wagposte” at Donkerhoek, Wapadsnek, Rietvlei, Brakfontein, Doornkloof, Elandsfontein, Wonderboompoort and Derdepoort. In distant Natal the officer commanding the British forces, the ill-starred Sir George Pomeroy Colley, was all this time without news of die beleaguered garrison of the Transvaal's capital.

As the telegraph line from Natal had been severed, a roundabout method of communicating with Pretoria had to be devised. Dispatches were conveyed by sea from Durban to East London and from there, the contents were telegraphed to Kimberley. At the Diamond Fields a certain H. L. Dacomb volunteered to bring the dispatches through to Colonel Bellairs in Pretoria. Thus began a memorable journey through hostile country — such as bears comparison with the epic rides of Dick King and of Gert Bronkhorst and his companions.

Leaving Kimberley on the 5th January, 1881, Dacomb rode northwards probably following the main trade route to the interior for part of the way. He passed Montsioa's Kraal (in the vicinity of Mafeking) and from friendly Baralong country, struck eastwards into the fringes of the Rustenburg District; before long he was discovered, chased and fired on by a Boer patrol. He escaped north-eastwards and made his way around the Pilansberg. Again he was pursued, but eventually reached the Magaliesberg Range; here he abandoned his horse, and with the assistance of natives, penetrated the Boer outposts and arrived in the Pretoria encampment on the morning of the 22nd January. His welcome was a cordial one, particularly as Pretoria's isolation had been complete. In fact, these were the

only dispatches that reached Pretoria from beyond the Transvaal for many a weary week.

The siege newspaper, *The News of the Camp*, was under censorship and gave no details of the newcomer, merely referring to him as "the bearer" of dispatches. The Boer patriots, who had excellent intelligence sources, had wind of Dacomb's venture, but the information came to hand too late, and when warning was sent on the 31st January to Assistant Commandant-General Cronjé at Potchefstroom, Dacomb had already left Pretoria on his way back to Kimberley.

Having an eye to business, Dacomb took advantage of his assignment to receive several private commissions from Pretoria merchants who were anxious to send messages to the outer world; this dallying annoyed Colonel Bellairs, but on the evening of the 23rd January, the blockade runner slipped out of Pretoria on foot, and for three days made his way towards the Waterberg; there he acquired a horse and, doubtless assisted by the darkness of the quarter before the new moon, was able to double back towards the south-western border. He arrived back in Kimberley on the 3rd February, and was highly commended by the Civil Commissioner.

Dacomb is said to have received a cheque of £350 for this accomplishment. Whether his motives were pecuniary or patriotic, or a blend of both, on horseback and on foot he had traversed 1,100 miles in 30 days in the heat of summer. His achievement, with its elements of danger, suspense and daring, makes a colourful contribution to Pretoria's past.

A. M. DAVEY.

The Need to Preserve

*for posterity the best examples
of past creative efforts.*

IN a letter addressed to Dr. Punt, Chairman of the Association Old Pretoria, Mr. Norman Eaton, A.R.I.B.A., M.L.A., the very well-known Pretoria architect, refers to the projected "Open Air Museum" for Pretoria and gives some valuable advice: "I read with interest a report

in the "Star" of 25/10/1956 of your talk to the Women's Club about the projected "Open Air Museum" for Pretoria and the magnificent site given by the City Council. Having long been convinced of the need to preserve for posterity the best examples of past creative efforts of our people I think the move an excellent one.

"Preservation and rebuilding however are two different matters, the latter, even more than the former, requiring the most fastidious and painstaking handling if the result is not to be merely a piece of superficial sentimentality of no lasting value. To achieve their most valuable purpose, buildings such as those it is proposed to rebuild must be true right through to their core without the use of shortcut methods, out-of-date materials or fake of any sort. They must be historically correct down to the smallest detail and in the most hidden places and thus be references for more serious visitors who wish to study the building methods and design characteristics of the time. The approach is as much an archaeological as an architectural one and unless the fullest degree of accuracy is aimed at and achieved, any money spent on the work would, in my, opinion, be *ill-spent*.

"I know from experience of the impatience with which results are awaited once work of this sort is commenced and how the general public and even otherwise responsible members of an actual controlling committee will often be prepared to accept something only partially accurate rather than wait for careful research to produce the proper thing.

"In addition to this, other qualifications — patience, meticulousness and a sort of disinterested devotion to historical accuracy — is required of any man responsible for the erection of such work if the results are in any way to be worthy of the effort.

"It is because this approach is no easy one to achieve in this fast-moving matter-of-fact era we live in to-day that I feel moved to stress these points and I hope you will appreciate that it is my intention to do so in a constructive way.

"Please accept my best wishes for the success of the project."

Stadsklerk se Buitelandse Reis 1956

OPMERKINGS IN VERBAND MET BESOEKE AAN TWEE OPELUG- MUSEUMS

1. Dit was vir my moontlik om twee opelugmuseums te besoek, te wete die „Oud-Funendorp” by Odense in Denemarke en die opelugmuseum by Arnhem in Nederland. As ek Swede in my reisplan kon ingesluit het, sou ek bepaald die vermaarde opelugmuseum naby Stockholm gaan besigtig het, maar daarvoor het die tyd ontbreek.

2. Die opelugmuseum by Odense staan op landbougrond aan die buite- wyke van die stad (waarin Hans Christian Andersen sy kinderdae deurge- bring het). Die skema is betreklik jonk en is in 1946 vir die publiek oopgestel.

3. Die geboue in die museumkompleks lê taamlik na aan mekaar, maar daar is baie bome, struik en heinings tussen-in sodat 'n mens hulle as afsonderlike eenhede ervaar. Dit is nogal belangrik, want die geboue veraanskoulik afsonderlike fasette en tydsgewigte van die volks- lewe.

4. Toe die museum in 1946 oopgestel is, was tien geboue reeds opgerig. Sedertdien is nog nege bygebou.

5. Elke oprigsel in die „dorp” is 'n egte rekonstruksie uit die oor- spronklike materiaal van die geboue wat uit verskeie dele van die land verwyder is om in die opelugmuseum herbou te word. Veel sorg is aan die herskepping van die ou atmosfeer bestee, met besondere welslae.

6. Dit val moeilik te glo dat die geboue met hul mosbedekte dakke en algemene verweerde voorkoms nog maar 'n tiental jare op hulle huidige terrein staan. Die ou, uitgetrapte baksteenvloere, die plaveiklippe wat rond en glad is van eeuelange gebruik, die oorvloedige houtinlegwerk in die mure van al die geboue wat die elemente deur die jare heen grof geslaan het — al hierdie bestanddele is so haarfyn nabewerk dat die geboue die presiese wonings of buitegeboue of meulens is wat jarelank in wydverspreide dele van die land gestaan het.

7. Binne-in die geboue, in die meubels, in die ornamente en prente

herrys die huislike agtergrond en die leefwyse van die Deen van geslagte wat al lank daarheen is. In die skure en werkwinkels kry 'n mens 'n indruk van die metodes waarvolgens hy 'n bestaan aan die bodem ontwing het.

8. In Denemarke het ons met die deurreis nog baie opstalle gesien wat met die heropgerigte tipes in die Oud-Funendorp ooreenstem, maar ek verneem dat hul vinnig verdwyn en deur minder skilderagtige maar bruikbaarere geboue vervang word. Hierdie proses bied die betrokke owerheid die geleentheid om 'n goeie keur van verteenwoordigende materiaal vir die uitbreiding van die skema te verkry. Die nodige ruimte is beskikbaar.

9. Ons het 'n oggend by hierdie opelugmuseum deurgebring. Ten spyte van die ietwat ongure weer was daar heelwat besoekers. Dit is 'n baie interessante skema en ons het ons besoek baie geniet.

10. Enige weke daarna het ons die opelugmuseum by Arnhem besoek. Die ontsaglike omvang van hierdie onderneming het my verstom. Die museum lê in 'n welig beboste parklandskap wat 'n gewisse ooreenkoms met die Fonteinevallei vertoon. Ongeveer 45 morg is vir die museum gereserveer, maar 'n assistent aldaar het my vertel dat nog 'n groot stuk grond (waarskynlik naastenby 20 morg) binnekort daaraan toegevoeg gaan word.

11. Tydens die etensuur het ek die mense in of naby die restaurant waar ons middagete genuttig het, sommerso getel en by 'n getal van om en by eenduisend uitgekom. Terselfdertyd was daar baie mense in 'n restaurant in 'n ander deel van die park en talle ander het sommer op die terrein piekniek gemaak.

12. Hierdie museum is een van Nederland se grootste aantreklikhede vir toeriste. Plaaslike en langafstandbusse — waarvan sommige tot die transkontinentale dienste behoort — kom met kort tussenpose by die hekke aan. Die terrein is egter so groot dat die skare 'n mens nie so danig opval nie.

13. Hierdie groot opelugmuseum bied 'n baie omvattende beeld van die Nederlandse leefwyse in 'n vervloë era. In die dosyne plaashuise, windmeulens en landelike nywerheidsgeboue wat almal getrou herbou is uit die oorspronklike materiaal, sien 'n mens die werklike omgewing waarin die boere, vissers, skaapherders en ambagsmanne gewerk en geleef het.

14. In baie geboue word histories hoogs waardevolle materiaal ten toon gestel en bygevolg is daar in feitlik elke gebou 'n wag en as daar in 'n gebou etlike vertrekke is, is daar meer as een wag aan diens. Die wagt

verrig ook nie net bewakingsdiens nie. Hulle tree ook as gids-lektore in verband met die geboue en materiaal onder hul sorg op.

15. Ek het nie juis op die geldelike aspek van die onderneming ingegaan nie. Die Genootskap Oud-Pretoria het glo breedvoerige gegewens hieroor. Wat egter ook al uit die finale rekening elke jaar mag blyk, is hul omset bepaald, betreklik gesproke, heel aansienlik vanweë die internasionale gewildheid van die Arnhem-museum.

16. Weens die kragtige groei van die museum was die owerhede en organisasies onder wie se beskerming dit opgerig is, bereid om al hoe meer kapitaal te stort en die museum se reeds aansienlike inkomste uit toegangsgeld te vergroot ten einde die inrigting se hoë peil te handhaaf en verder uit te bou. In 1942 het die Regering die museum oorgeneem, en dit is nou 'n staatsinrigting. Die skema het duur geword, maar dit word vanweë sy groot kulturele en etnologiese waarde beskou as 'n nasionale belegging wat die moeite loon.

17. Soos ek die saak sien, is 'n opelugmuseum 'n onderneming wat moet aanhou bou. Sodra iets van historiese belang — 'n plaashuis, 'n ou kerk, 'n poort, 'n stuk plaasgereedskap, 'n wa of 'n kar, 'n huishoudelike toestel of 'n meubelstuk — met vernietiging bedreig word, moet daar getrag word om dit in die museum te bewaar. Daar kan nooit 'n stadium intree dat die betrokke owerheid op hul louere kan rus met die gevoel dat die skema finaal voltooi is en voortaan slegs onderhoudskoste en lopende uitgawe gaan verg nie.

18. Dit wil nie sê dat onderhoudskoste ooit 'n bloot nominale faktor kan wees nie. Hoe waardevoller die toonstukke is, hoe meer kos dit om hulle vir die toekoms te bewaar. Die eerste paar jaar is die hoofsaak egter die kapitaaluitleg wat nodig is om die onderneming op 'n redelike stewige grondslag te plaas.

19. As ek nou oor die Pretoriase skema kommentaar moet lewer, bevind ek my in 'n lastige posisie. Enersyds voel ek oortuig dat die skema, as en wanneer dit verwerklik word, van groot historiese en kulturele waarde sal wees. Dit kan ook 'n aansienlike publisiteitswaarde hê. Om sy doel te bereik, moet dit egter op nasionale lees geskoei wees. Daarmee wil ek nie voorstel dat die Sentrale Regering en die Provinsies gevra moet word om vir die koste op te dok nie. Hierdie instansies kan heeltereg gevra word om 'n wesenlike bydrae te lewer en aan die beheer deel te neem. In die beginjare moet die dryfkrag egter 'n onafhanklike liggaam wees wat die steun — finansiële en andersins — van die vernaamste kultuurorganisasies in die land geniet.

20. As ek aan die eerste stappe dink wat nodig is om die skema van

stapel te stuur, dan wil my gedagtes nie so mooi rigting kry nie. Hoe moet landswye belangstelling gewek word in 'n onderneming wat, sy uiteindelijke aard daargelaat, in 'n bepaalde omgewing gevestig sal wees en aanvanklik as 'n plaaslike onderneming gaan voorkom? En hoe moet die onderneming op 'n nasionale grondslag van stapel gestuur word as die ywer en ondernemingsgees by geesdriftige maar bloot plaaslike groepe berus?

21. Die beoogde beheerliggaam verteenwoordig wel velerlei belange en instansies. Mense wat in 'n verteenwoordigende hoedanigheid optree, is egter uit die aard van die saak dikwels verstok en tevrede met 'n waarnemersrol.

22. Dit kom my voor dat die welslae van die skema in die beginjare grootliks van sekere individuele vennote se geesdrif en werkkrag gaan afhang en dat die verteenwoordigers van die organisasie wat die hele plan geopper het (die Genootskap Oud-Pretoria) die spit sal moet afbyt met die beplanning en aanvoerwerk. En dan gaan hulle bepaald hul hande vol hê.

23. Ek dink nie dat dit onmoontlik sal wees om die skema tot welslae te voer nie, maar dit sal onverstandig wees om te gou te veel te verwag. Ek meen ons is op 'n beskeie aanvang aangewese. Die Genootskap Oud-Pretoria het miskien die regte opvatting van die eerste daadwerklike stap, naamlik die heroprigting van die oudste bestaande woonhuis in Pretoria, wat aan die hoek van Skinner- en Paul Krugerstraat staan en eersdaags gesloop gaan word. 'n Deel van hierdie huis kan dalk as opsigterswoning gebruik word, want al is die begin ook al hoe klein, daar sal 'n opsigter of wag op die terrein moet bly. En behoorlike omheining van die gebied is noodsaaklik. Ek het te Arnhem opgemerk dat die hele opelugmuseumterrein met 'n sterk veiligheidsheining ingekamp is.

24. In verband met die voorgestelde aanvoering van die skema wat in die vorige paragraaf aangeroei is, meen ek dat, hoewel die opvatting van die opelugmuseum op 'n breë nasionale grondslag moet berus, dit om ekonomiese oorwegings heel vanpas sal wees om met die bewaring van materiaal wat in ons midde of in die nabye omstreke van Pretoria aan te tref is, te begin.

— H. PREISS.

Die wysiging van die Statute

en Huishoudelike Reglement van die „Vereeniging van Onderwyzers en Onderwyzersessen in de Z.-A. Republiek” in 1903.

IN die besit van die skrywer is 'n eksemplaar van die „Statuten en Huishoudelijk Reglement van de Vereeniging van Onderwyzers en Onderwyzersessen in de Z.A. Republiek” soos in 1898 op die pers van die „Volksstem”-drukkery gedruk is.

In April 1893 het, onder voorsitterskap van mnr. R. D. Collins, 'n aantal onderwysers, onderwyseresse en ander belangstellendes in die opvoeding van die Transvaalse jeug in die Hoofstad vergader om die stigting van 'n vereniging te bespreek. Hierdie vergadering het plaasgevind in 'n saal van die Presbiteriaanse gemeente van Schoemanstraat. In die daaropvolgende jaar, in Maart, is dieselfde saal weer vir die tweede byeenkoms gebruik en op 28 Maart is die „Statuten en Huishoudelijk Reglement” goedgekeur. Algemene vergaderings het in 1895, 1896, 1897 en 1898 gevolg, vergaderings waaruit sekere wysigings van die „grondwet” van die vereniging voortgevloei het.

Tot wysiging van die statute en die reglement is op die eerste algemene vergadering wat na die oorlog gehou is, oorgegaan. Dit was op 21 Desember 1903.

Die gewysigde statute en reglement is daarna deur N. D. van der Reyden, van Proesstraat 94, gedruk.

In die eksemplaar van die statute en huishoudelike reglement van 1898, soos in besit van die skrywer, is die wysigings in die handskrif van die toenmalige eerste sekretaris van die vereniging, mnr. N. Tromp, aangebring. Die nuwe naam van die vereniging het geword „Vereeniging van Onderwyzers en Onderwyzersessen in Zuid-Afrika.”

Belangrik is dat aan die bepalings aangaande die grondslag, die grondbeginsels, die doel en die middels om die doel te bereik nie getorring is nie. Artikel vier omskryf die doel soos volg: „Haar doel is de bevordering van eene Christelike en Nationale opvoeding in en door de school.” In artikel drie (Grondbeginsels) is o.m. verklaar: „De opvoeding moet Christelik en Nationaal zijn.”

Ons meen uit hierdie twee bepalings te moet aflei dat die bewering ascu die C.N.O.-beginsels in Transvaal na die oorlog ingevoer gewees het, van alle grond ontbloom is.

Wat wel wysiging ondergaan het blyk uit die wysiging aangaande die

lede. Voorheen was stemgeregtigde lede „zij . . . wier scholen gesubsidieerd worden volgens Wet, volgens 't Speciaal Volksraadsbesluit of door den Staat opgericht zijn.” In 1903 was stemgeregtigde lede „onderwijzers en onderwijzeressen, werkzaam aan private ‚Christelijke Hollandsche’ scholen in Zuid-Afrika.”

Die ou bepaling aangaande die grootte van die bestuur is, wat die aantal betref, gewysig en op die vergaderinge is die sinsnede „de officieele taal des lands” deur „de Hollandsche taal” vervang.

In 1898 het die hoofbestuur uit die volgende ampsdraers bestaan: R. D. Collins (ere-voorsitter), J. van Bruggen (voorsitter), O. Boersman (vise-voorsitter), N. Tromp (eerste sekretaris), P. J. Möller (tweede sekretaris), H. Hesse (penningmeester) en verder P. J. Stephan, S. Mantel, M. Bresler en J. Boersma.

Op 21 Desember 1903 was die bestuur in hande van: R. D. Collins (ere-voorsitter), W. Klooster (voorsitter), F. W. Wagner (vise-voorsitter), N. Tromp (eerste sekretaris), M. Vaandrager (tweede sekretaris) en H. H. van Rooyen (penningmeester).

Die belangrikste verandering wat in die „Huishoudelijk Reglement” aangebring is was die weglating van artikel nege t.w. dat die amptelike hoofde van die na-oorlogse onderwys en hul sekretarisse asook inspekteurs van skole amshalweg toegang tot vergaderings van die vereniging sou hê en tewens die reg sou besit om vergaderings toe te spreek.

Hierdie artikel het in sy geheel verval en bewys duidelik die veranderde verhouding.

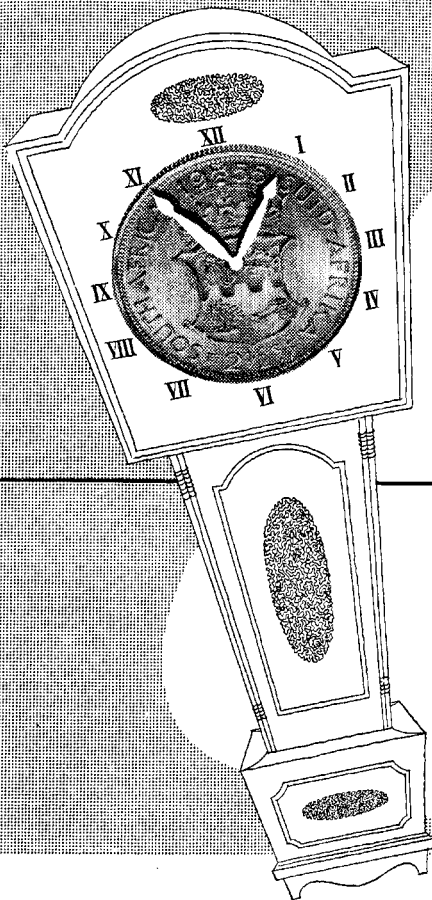
Verdere ingrypende veranderings is nie aangebring nie.

In verband met die werksaamhede van die drukker kan die volgende besonderhede nog vermeld word.

Van die eerste uitgawe van „Correspondentieblad van de Vereeniging van Onderwijzers en Onderwijzeressen in Zuid-Afrika” is 400 eksemplare gedruk. Vermoedelik was hierdie eksemplare op 29 Desember 1903 gereed indien ons 'n aantekening op een van die eksemplare op korrekte wyse vertolk. Terwyl die statute en die reglement (soos gewysig) in die eerste na-oorlogse uitgawe verskyn het is daar, afsonderlik, nog 100 eksemplare gedruk. Die laasgenoemde eksemplare het in die vorm van een groot vel (drie kolomme) verskyn en op een van die velle staan in potloodskrif „100 stuks, 31 Dec. 1903.”

Wanneer 100 gewysigde eksemplare van die outydse departementele „Vorm A” („Aanzoek om een onderwyzer”) deur Van der Reyden gedruk is, is onbekend. Op daardie formulier, soos dit voorheen deur die Onderwysdepartement van die Suid-Afrikaanse Republiek gebruik is, kom wysigings in die handskrif van H. Visscher voor. Visscher het aan die voet van die voorblad geskryf: „Adres: H. Visscher, Secretaris der Comm. voor C.N.O., Bus 391, Pretoria.”

— J. PLOEGER.

*Tyd is
vir ons meer kosbaar
as wat dit vir
ons grootvaders was*

Om tyd te spaar, open 'n
rekening by die Nederlandse
Bank van Suid-Afrika Beperk.
Flinke en doeltreffende
bediening wag hier op u.

spaar tyd—spaar geld by

**NEDERLANDSE BANK
VAN SUID-AFRIKA BEPERK**

(Geregistreerde Handelsbank)

WERK REG MET U GELD EN U GELD SAL REG MET U WERK

Genootskap Oud-Pretoria

(Gestig 22 Maart 1948)

Association Old Pretoria

(Founded 22 March, 1948)

Ons doel: Om te waak oor die geskiedenis van ons stad en distrik.

Our aim: To preserve the past for the future of our city and district.

BESTUUR:

EXECUTIVE COMMITTEE:

Ere-President — DIE BURGEMEESTER OF PRETORIA — *Honorary President.*

THE MAYOR OF PRETORIA.

Vorsitter — Dr. W. PUNT — *Chairman.*

Ondervoorsitter — Dr. G. W. EYBERS — *Vice-Chairman*

Sekretaris — Dr. F. J. DU TOIT SPIES — *Secretary.*

Penningmeester — Mnr./Mr. G. RISSIK — *Treasurer.*

Argivaris — Mnr./Mr. J. PRELLER — *Archivist.*

Redakteur — Mnr./Mr. H. M. REX — *Editor.*

Lede — Mej./Miss J. H. DAVIES — *Members.*

Mr. C. L. DE BRUYN.

Mnr./Mr. J. S. MEYER.

Dr. V. FITZSIMONS.

Een vaakature/One vacancy.

Verteenwoordiger van die Stadsraad/Representative of the City Council:

Mnr. W. J. BRITZ

Contributions may be sent to the Editor, P.O. Box 1422, Pretoria. Bydraes moet asb. gestuur word aan die Redakteur, Posbus 1422, Pretoria.